МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Н. Г. КЛИМЕНКО
В. Т. БОНДАР

ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Урядування у сфері національної безпеки»
за спеціальністю К3 «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
денної та заочної форми навчання

Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

УДК 378.147.091.33-027.22:351.86(076)
К49

Рецензенти:
кандидат економічних наук, доцент **В. Л. Гура**
(Київський національний університет імені Тараса Шевченка);
доктор наук з державного управління, **В. М. Іванова**
(Національна академія Служби безпеки України)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Навчально-наукового інституту публічного управління
та державної служби
(протокол № 3 від 19 жовтня 2026 року)

Клименко Н. Г.

К49 Проходження навчальної практики : методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Урядування у сфері національної безпеки» за спеціальністю К3 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» денної та заочної форми навчання / уклад.: Н. Г. Клименко, В. Т. Бондар. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. – 44 с.

ISBN 978-966-397-666-2
DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-666-2

У методичних рекомендаціях визначено основні вимоги та поради щодо вибору тем, написання й оформлення статей (тез) здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Урядування у сфері національної безпеки» за спеціальністю К3 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» денної та заочної форми навчання під час проходження навчальної практики.

УДК 378.147.091.33-027.22:351.86(076)

© Н. Г. Клименко, В. Т. Бондар, 2026
© Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2026

ISBN 978-966-397-666-2

ЗМІСТ

ВСТУП 4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ 5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 6
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 8
4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 10
5. ЗМІСТ І ЕТАПИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 12
6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ 14
7. ПІДГОТОВКА ПУБЛІКАЦІЇ 17
8. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПУБЛІКАЦІЇ У ВИГЛЯДІ СТАТТІ 19
9. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ У ВИГЛЯДІ ТЕЗ 22
10. ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 23
11. ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 24
12. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 25
13. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ 27
14. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ОХОРОНА ПРАЦІ 32
15. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ 33
16. ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ 34
ДОДАТОК А. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ 36
ДОДАТОК Б. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ 37
ДОДАТОК В. РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ 38
ДОДАТОК Г. ВИМОГИ ДО СТАТТІ 40
ДОДАТОК Д. ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОДАННЯ ПУБЛІКАЦІЇ 41
ДОДАТОК Е. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ 42
ДОДАТОК Ж. ЛОГІКА ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ТА ПІДГОТОВКИ РЕЗУЛЬТАТІВ 43

ВСТУП

Навчальна практика є складовою освітньої програми та важливим етапом практичної підготовки здобувачів освіти. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, формування практичних умінь і навичок та їх застосування у професійній діяльності.

Методичні рекомендації призначені для організації й методичного супроводу проходження навчальної практики. Він охоплює основні етапи практики: визначення мети і завдань, виконання індивідуальних завдань, пошук та опрацювання джерел, підготовку публікації, оформлення звітних матеріалів і представлення результатів.

Зміст методичних рекомендацій орієнтований на розвиток самостійності здобувачів освіти, навичок аналізу інформації, академічного письма, дотримання принципів академічної доброчесності та практичного застосування результатів навчання відповідно до особливостей освітньої програми.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Методичні рекомендації щодо проходження навчальної практики розроблено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Урядування у сфері національної безпеки» Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби (далі – Інститут) Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Університет) за спеціальністю К3 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)».

1.2. Навчальна практика є складовою освітнього процесу та спрямована на практичне застосування здобувачами теоретичних знань, набутих під час вивчення освітніх компонентів, а також на формування первинних навичок дослідницької та аналітичної діяльності у сфері національної безпеки.

1.3. Навчальна практика проводиться на базі Інституту.

1.4. Навчальну практику проходять здобувачі освіти другого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за денною формою навчання проводиться у III семестрі та у IV семестрі за заочною формою навчання. Загальний обсяг навчальної практики становить **4 кредити ЄКТС**.

1.5. Організація та проходження навчальної практики здійснюються відповідно до законодавства України у сфері освіти, нормативних документів Університету, освітньої програми «Урядування у сфері національної безпеки», навчального плану та цих методичних рекомендацій.

1.6. Особливістю навчальної практики є її дослідницька спрямованість. Основним результатом практики для здобувачів освіти:

денної форми навчання є підготовка статті за тематикою національної безпеки, урядування у сфері національної безпеки або суміжних проблем державного управління, безпеки та оборони з урахуванням вимог відповідного наукового видання;

заочної форми навчання – підготовка тез до науково-комунікативного заходу, який проводяться у Навчально-науковому інституті публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

1.7. Формою підсумкового контролю за результатами навчальної практики є подання публікації:

підготовленої *статті* до одного із наукових видань Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби, зокрема: журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Національна безпека»; журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Державне управління» – для здобувачів освіти *денної* форми навчання;

підготовлених *тез* до науково-комунікативного заходу Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби здобувачами освіти *заочної* форми навчання.

1.8. Під час проходження практики здобувачі освіти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог щодо належного цитування та використання джерел, правил внутрішнього розпорядку Університету, а також вимог щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Мета навчальної практики.

Метою навчальної практики є формування у здобувачів освіти первинних практичних умінь і навичок дослідницької й аналітичної діяльності у сфері національної безпеки, розвиток здатності самостійно визначати актуальні безпекові проблеми, здійснювати пошук і критичний аналіз наукової інформації, формулювати результати власного дослідження та представляти їх у формі статті або тез (далі – публікації).

Мета практики реалізується через послідовне виконання здобувачем освіти дослідницьких завдань – від визначення проблеми та опрацювання джерельної бази до підготовки, оформлення і подання публікації до наукового видання (науково-комунікативного заходу).

2.2. Основні завдання навчальної практики.

Основними завданнями навчальної практики є:

- ознайомлення з організацією дослідницької діяльності у сфері національної безпеки;
- поглиблення та практичне застосування теоретичних знань, отриманих під час навчання;
- формування навичок визначення актуальних проблем у сфері національної безпеки та урядування;

• набуття навичок пошуку, відбору, систематизації і критичного опрацювання наукових, нормативно-правових й аналітичних джерел;

• формування вмінь визначати об’єкт, предмет, мету і завдання дослідження;

• набуття первинних навичок застосування методів дослідження;

• розвиток аналітичного та критичного мислення під час дослідження безпекових процесів і явищ;

• формування навичок узагальнення результатів дослідження й обґрунтування висновків;

• набуття досвіду підготовки тексту відповідно до академічних стандартів;

• формування навичок використання наукових джерел із дотриманням принципів академічної доброчесності;

• набуття практичного досвіду підготовки публікації відповідно до вимог обраного наукового видання (науково-комунікативного заходу);

• формування навичок редагування, структуризації та належного оформлення результатів дослідження;

• підготовка та подання: відповідної публікації до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Національна безпека» або до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Державне управління», або до науково-комунікативного заходу Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби здобувачами освіти *заочної* форми навчання.

Таким чином, навчальна практика має забезпечити перехід від засвоєння здобувачем освіти теоретичних положень до їх самостійного застосування під час дослідження конкретної проблеми у сфері національної безпеки.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Згідно з вимогами Національної рамки кваліфікацій, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 та Тимчасового стандарту вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань К «Безпека та оборона», спеціальність К3 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)», затвердженого наказом ректора КНУТШ від 20.02.2025 р. № 127-32, навчальна практика забезпечує набуття здобувачами освіти відповідних компетентностей:

Назва компетентності	**Код компетентності**
Загальні компетентності	
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ЗК7
Здатність до соціальної взаємодії, співробітництва, розв'язання конфліктів у сфері професійної діяльності, лідерства і командної роботи	ЗК9
Спеціальні компетентності	
Здатність використовувати практичні навички, тактику та прийоми роботи з людьми в інтересах службової діяльності	СК11

У процесі проходження навчальної практики також приділяється увага формуванню таких компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність працювати самостійно та відповідально;
- здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- здатність аналізувати процеси й явища, що визначають стан і динаміку національної безпеки;

• здатність ідентифікувати безпекові проблеми, ризики та загрози у відповідних сферах забезпечення національної безпеки;

• здатність застосовувати базові підходи і методи аналізу у сфері національної безпеки;

• здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення процесів урядування у сфері національної безпеки;

• здатність готувати аналітичні матеріали з проблем національної безпеки;

• здатність формулювати обґрунтовані висновки за результатами аналізу безпекових процесів.

3.2. За результатами проходження навчальної практики здобувач освіти повинен:

Вміти виявляти, ставити та вирішувати професійні завдання, вміти узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, оформлювати і презентувати результати досліджень відповідно до вимог (ПРН7).

Використовувати у професійній діяльності окремі елементи механізму впливу та взаємодії у процесі забезпечення окремих складових національної безпеки (ПРН16).

Вміти використовувати у професійній діяльності методи та інструменти організації соціальної взаємодії, співробітництва та розв'язання конфліктів у сфері професійної діяльності, практичні навички, тактику та прийоми, роботи з людьми в інтересах службової діяльності: працювати у команді з позицій лідера, радника (консультанта), помічника, планувати використання часу та визначати стимули і бар'єри ефективної роботи, здійснювати розподіл (делегування) функцій, повноважень і відповідальності між виконавцями (ПРН19).

А також здобувач освіти повинен продемонструвати здатність:

• визначати актуальну проблему у сфері національної безпеки;

• формулювати тему, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження;

• здійснювати пошук та відбір наукової, нормативно-правової й аналітичної інформації;

• критично аналізувати та систематизувати опрацьовані джерела;

• застосовувати базові методи дослідження;

• аналізувати сучасні безпекові процеси та їх вплив на функціонування системи національної безпеки;

• формулювати результати проведеного дослідження;

• обґрунтовувати висновки;

• використовувати наукову термінологію та дотримуватися вимог академічного стилю;

• оформлювати бібліографічні посилання та список використаних джерел відповідно до встановлених вимог;

• дотримуватися принципів академічної доброчесності;

• готувати статтю відповідно до вимог визначеного наукового видання;

• презентувати та аргументовано захищати результати проведеного дослідження.

3.3. Результатом формування зазначених компетентностей має стати набуття здобувачем освіти первинного досвіду самостійної дослідницької роботи та здатності представляти результати власного дослідження у формі публікації.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Загальні засади організації навчальної практики.

4.1.1. Навчальна практика є обов'язковим компонентом освітньої програми «Урядування у сфері національної безпеки» та проводиться відповідно до навчального плану, графіка освітнього процесу, розпорядчих документів Університету та Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби.

4.1.2. Керівництво практикою здійснює керівник практики, призначений у встановленому порядку. Керівник забезпечує організаційний супровід практики, консультує здобувачів освіти щодо проведення дослідження та оформлення його результатів у вигляді публікації, контролює виконання програми практики та оцінює її результати.

4.1.3. Навчальна практика має *індивідуально-дослідницький* характер. Здобувач освіти самостійно або за консультаційної підтримки керівника визначає напрям дослідження, формулює проблему, здійснює пошук та опрацювання джерел, проводить дослідження і готує публікацію.

4.2. Основні етапи організації практики.

4.2.1. До початку практики керівник:

• ознайомлює здобувачів освіти із метою, завданнями та змістом практики;

- визначає порядок її проходження;
- ознайомлює з вимогами до звітної документації;
- надає рекомендації щодо вибору проблематики дослідження;
- доводить до відома здобувачів освіти вимоги до підготовки публікації;
- визначає порядок консультацій та проміжного контролю.

4.2.2. На початковому етапі практики здобувач освіти ознайомлюється з програмою практики, визначає напрям індивідуального дослідження, обирає тему та погоджує її з керівником практики.

4.2.3. На основному етапі здобувач освіти здійснює дослідницьку роботу відповідно до визначеної теми, формує та аналізує джерельну базу, застосовує визначені методи, систематизує отримані результати та готує матеріали публікації.

4.2.4. На завершальному етапі здобувач освіти редагує та оформлює публікацію відповідно до вимог обраного наукового видання або науково-комунікативного заходу, погоджує її з керівником практики, здійснює подання та готує звітну документацію.

4.3. Послідовність проходження практики.

4.3.1. Зміст конкретного дослідження визначається з урахуванням освітніх інтересів здобувача освіти, актуальних проблем національної безпеки та напрямів досліджень Інституту.

4.3.2. Тематика досліджень може охоплювати питання:

- державного управління та урядування у сфері національної безпеки;
- функціонування системи національної безпеки;
- безпекової політики держави;
- стратегічного управління у сфері безпеки;
- аналізу ризиків і загроз національній безпеці;
- інформаційної та кібербезпеки;
- політичної, економічної, екологічної, соціальної, інформаційної безпеки;
- захисту цивільного населення;
- воєнної та оборонної безпеки;
- міжнародної і регіональної безпеки;
- інституційного забезпечення національної безпеки;
- кризового управління;
- міжвідомчої координації;
- державного управління в умовах безпекових викликів;

• інших актуальних проблем відповідно до профілю освітньої програми.

4.3.3. Остаточна тема публікації погоджується з керівником практики до початку основного етапу дослідження.

5. ЗМІСТ І ЕТАПИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

5.1. Загальний зміст навчальної практики.

Зміст навчальної практики визначається її дослідницькою спрямованістю та передбачає послідовне виконання комплексу взаємопов'язаних завдань: від визначення актуальної проблеми у сфері національної безпеки до підготовки та подання публікації.

Практика передбачає поєднання самостійної роботи здобувача освіти, індивідуальних консультацій з керівником, опрацювання наукових і нормативно-правових джерел, аналітичної роботи та підготовки тексту публікації.

5.2. Етапи навчальної практики.

№	Етап практики	Основний зміст роботи	Результат
1	Організаційно-ознайомчий	Ознайомлення з програмою практики, вимогами, порядком виконання завдань та вимогами до публікації	Затверджений напрям дослідження
2	Визначення проблеми та теми	Вибір актуальної проблеми, обґрунтування її актуальності, формулювання попередньої теми публікації	Погоджена тема публікації
3	Формування джерельної бази	Пошук, відбір, систематизація та критичний аналіз наукових, нормативно-правових й аналітичних джерел	Опрацьована джерельна база
4	Планування дослідження	Визначення мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження; формування структури публікації	План дослідження
5	Проведення дослідження	Аналіз проблеми, систематизація інформації, виявлення взаємозв'язків, тенденцій, ризиків і проблемних аспектів	Основні результати дослідження
6	Підготовка тексту	Формулювання результатів, їх обговорення, підготовка висновків та основного тексту публікації	Робочий текст публікації

Закінчення таблиці

№	Етап практики	Основний зміст роботи	Результат
7	Оформлення та редагування	Редагування тексту, перевірка логіки, аргументації, цитування, бібліографії та відповідності вимогам видання (науково-комунікативного заходу)	Завершений рукопис публікації
8	Подання результатів практики	Подання публікації до наукового видання (оргкомітету науково-комунікативного заходу), оформлення звітної документації, підготовка до підсумкового контролю	Подана стаття та звітні матеріали

5.3. Розподіл навчального навантаження.

Загальний обсяг практики становить **4 кредити ЄКТС** (120 годин).

Орієнтовний розподіл часу може бути таким:

№	Вид діяльності	Кількість годин
1	Організаційно-ознайомча робота	6
2	Вибір проблеми та формулювання теми	10
3	Пошук і опрацювання джерел	24
4	Планування та методичне забезпечення дослідження	12
5	Проведення дослідження та аналіз матеріалів	30
6	Підготовка основного тексту публікації	22
7	Редагування та оформлення публікації	8
8	Підготовка та подання звітної документації	8
Разом		**120**

Орієнтовний розподіл годин може уточнюватися з урахуванням календарного графіка освітнього процесу та форми навчання здобувача освіти.

5.4. Очікуваний результат проходження практики.

За результатами навчальної практики здобувач освіти повинен підготувати публікацію, що:

- відповідає актуальній проблематиці національної безпеки та/або урядування у сфері національної безпеки;
- має чітко визначену проблему;
- містить сформульовані мету і завдання дослідження;
- ґрунтується на опрацюванні релевантної наукової та нормативно-правової джерельної бази;

- містить обґрунтовані результати дослідження;
- має логічно сформульовані висновки;
- відповідає вимогам академічної доброчесності;
- оформлена відповідно до вимог визначеного наукового видання (науково-комунікативного заходу).

З урахуванням актуальних вимог наукових журналів «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» та «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління» здобувач освіти має орієнтуватися на структуру оригінальної дослідницької статті: **Вступ → Методи дослідження → Результати → Дискусія і висновки**, а також на встановлені виданням вимоги до анотації, ключових слів, бібліографічних посилань та оформлення джерел.

Важливо, що результатом практики є саме **подання публікації до наукового видання**, а не її обов'язкове прийняття чи опублікування. Підсумкова оцінка має ґрунтуватися на якості виконання програми практики, рівні підготовленого дослідницького матеріалу та належному оформленні звітних документів.

Для здобувачів освіти заочної форми навчання, при підготовці тез слід враховувати вимоги організаційного комітету обраного науково-комунікативного заходу до оформлення і структури тез. Результатом практики є ***публікація*** тез. Підсумкова оцінка має ґрунтуватися на якості виконання програми практики, рівні підготовленого дослідницького матеріалу та належному оформленні звітних документів.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

6.1. Загальні положення.

6.1.1. Проведення дослідження є основною змістовою складовою навчальної практики та спрямована на набуття здобувачем освіти первинного досвіду самостійного дослідження актуальних проблем у сфері національної безпеки.

6.1.2. Під час виконання дослідження здобувач освіти повинен продемонструвати здатність:

- визначати актуальну проблему;
- обґрунтовувати актуальність її дослідження;

- здійснювати пошук і відбір наукових джерел;
- аналізувати нормативно-правові та аналітичні матеріали;
- визначати мету і завдання дослідження;
- формулювати об’єкт і предмет дослідження;
- добирати методи дослідження;
- аналізувати отриману інформацію;
- формулювати результати та висновки;
- представляти результати дослідження у формі статті.

6.2. Вибір проблеми та формулювання теми.

6.2.1. Тема публікації має відповідати профілю освітньої програми «Урядування у сфері національної безпеки» та бути пов’язаною з актуальними проблемами національної безпеки, безпекової політики, публічного управління, державного управління, стратегічного управління або іншими відповідними напрямами в контексті забезпечення національної безпеки.

6.2.2. Під час вибору теми здобувач повинен враховувати:

- актуальність проблеми;
- наявність достатньої джерельної бази;
- можливість самостійного проведення дослідження;
- відповідність теми спеціальності та освітній програмі;
- можливість отримання самостійних результатів;
- відповідність тематики профілю наукового видання.

6.2.3. Тема публікації не повинна бути надмірно широкою. Бажано зосереджувати дослідження на конкретній проблемі, процесі, механізмі, інструменті, тенденції або сфері забезпечення національної безпеки.

6.2.4. Остаточна назва публікації погоджується з керівником.

6.3. Робота з джерелами.

6.3.1. Джерельна база дослідження може включати:

- наукові статті;
- монографії та наукові видання;
- нормативно-правові акти;
- стратегічні документи;
- офіційні документи органів державної влади;
- міжнародні документи;
- аналітичні доповіді та звіти;
- статистичні матеріали;
- матеріали міжнародних організацій;
- інші науково обґрунтовані інформаційні ресурси.

6.3.2. Здобувач освіти повинен критично оцінювати надійність, актуальність і наукову цінність використаних джерел.

6.3.3. Особливу увагу необхідно приділяти сучасним науковим публікаціям. Для публікації, що готується до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління», основна частина покликань має припадати на авторитетні джерела останніх 5–7 років; видання також установлює вимогу щодо частки публікацій із рейтингових журналів, індексованих у Scopus та Web of Science.

Для публікації до науково-комунікативних заходів – основна частина покликань також має припадати на авторитетні джерела останніх 5–7 років.

6.3.4. Кожне джерело, використане у публікації, повинно бути належним чином відображене у тексті та Списку використаних джерел і References (для статті), а також Списку використаних джерел (для тез).

6.4. Проведення дослідження.

6.4.1. Дослідження повинно мати логічну послідовність: **проблема → актуальність → мета → завдання → методи → аналіз → результати → висновки.**

6.4.2. Під час проведення дослідження здобувач освіти:

- визначає проблемну ситуацію;
- аналізує наукові підходи до її розуміння;
- виявляє недостатньо досліджені аспекти;
- визначає мету та завдання;
- обирає методи дослідження;
- здійснює аналіз матеріалів;
- формулює результати;
- зіставляє отримані результати з положеннями попередніх досліджень;
- формулює висновки.

6.4.3. Результати дослідження повинні бути пов’язані з поставленою метою та завданнями і не можуть обмежуватися загальним описом проблеми.

7. ПІДГОТОВКА ПУБЛІКАЦІЇ

7.1. Загальні вимоги.

7.1.1. Основним результатом дослідницької роботи здобувача освіти є підготовка оригінальної публікації за тематикою, що відповідає освітній програмі та профілю журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління».

7.1.2. Публікація повинна містити самостійно сформульовану дослідницьку проблему, обґрунтовану мету, опис використаних методів, результати дослідження та аргументовані висновки.

7.1.3. Під час підготовки публікації здобувач освіти повинен дотримуватися чинних на момент подання вимог видання.

7.1.4. Публікація не повинна подаватися одночасно до декількох наукових видань.

7.1.5. Публікація має бути авторським текстом здобувача освіти. Використання положень, ідей, даних або текстових фрагментів інших авторів допускається лише з належним посиланням на відповідне джерело.

7.2. Рекомендована структура.

Для оригінальної публікації, що готується до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державну управління», передбачається така структура:

1. **УДК.**
2. **Відомості про автора та його ORCID** (*зареєструватися*: https://orcid.org/register)**.**
3. **Назва публікації.**
4. **Анотація.**
5. **Ключові слова.**
6. **Вступ.**
7. **Методи дослідження.**
8. **Результати.**
9. **Дискусія і висновки.**
10. **Список використаних джерел.**

11. **Відомості про публікацію українською та англійською мовами відповідно до вимог видання.**

Зазначена структура відповідає актуальним рекомендаціям видання для оригінальних дослідницьких статей.

7.3. Вступ.

У вступі необхідно:

- обґрунтувати актуальність дослідження;
- визначити дослідницьку проблему;
- коротко охарактеризувати стан її опрацювання вітчизняними та зарубіжними дослідниками;
- визначити невирішені або недостатньо досліджені аспекти;
- сформулювати мету дослідження;
- визначити основні завдання дослідження.

Вступ не повинен перетворюватися на загальний огляд проблеми. Його завданням є обґрунтування необхідності проведення саме цього дослідження.

7.4. Методи дослідження.

У цьому розділі необхідно:

- визначити використані загальні та спеціальні методи;
- пояснити їхнє призначення у дослідженні;
- показати, які саме завдання виконувалися за допомогою відповідних методів.

Методи повинні відповідати предмету дослідження та забезпечувати можливість отримання обґрунтованих результатів.

7.5. Результати.

Розділ «Результати» має містити основний матеріал дослідження.

У ньому здобувач освіти:

- подає результати проведеного аналізу досліджуваного матеріалу;
- систематизує виявлені закономірності, тенденції, проблеми або взаємозв’язки;
- обґрунтовує власні положення;
- за необхідності використовує таблиці, рисунки, схеми або інші форми візуалізації;
- чітко відокремлює власні результати від положень інших дослідників.

Саме результати повинні забезпечувати цінність дослідження представленого до публікації, а не лише описувати вже відомі положення.

7.6. Дискусія і висновки.

У цьому розділі здобувач освіти:

- узагальнює отримані результати;
- співвідносить їх із результатами попередніх досліджень;
- визначає теоретичне та/або практичне значення отриманих результатів;
- зазначає обмеження проведеного дослідження за необхідності;
- формулює основні висновки;
- визначає можливі напрями подальших досліджень.

Висновки повинні безпосередньо відповідати меті та завданням дослідження.

8. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПУБЛІКАЦІЇ У ВИГЛЯДІ СТАТТІ

8.1. Інформація про автора та назва публікації.

Ім'я та прізвище автора, курс та освітня програма, місце навчання (українською та англійською мовами) та ORCID ID автора.

Назва публікації.

Назва повинна бути конкретною, інформативною та відповідати змісту проведеного дослідження.

Для публікації, яка подається до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління», слід враховувати вимогу видань щодо інформативної назви обсягом орієнтовно 5–9 слів та уникати загальних конструкцій на кшталт «Дослідження питання…», «Деякі питання…», «Проблеми…».

8.2. Анотація та ключові слова.

8.2.1. Для оригінальної дослідницької публікації анотація повинна бути структурованою та інформативною.

8.2.2. Анотація має відображати:

- актуальність;
- мету та завдання;
- методи;

- результати;
- висновки.

8.2.3. Чинні вимоги видання передбачають для оригінальної дослідницької статті анотацію обсягом не менше 1800 знаків і не більше 2500 знаків (з проміжками), а також 4–8 ключових слів.

8.2.4. Анотація та ключові слова формулюються після завершення підготовки основного тексту публікації.

8.3. Основний текст.

8.3.1. Основний текст оригінальної публікації повинен відповідати IMRAD-логіці та містити розділи: **Вступ → Методи дослідження → Результати → Дискусія і висновки**.

8.3.2. Чинні вимоги видання визначають граничний обсяг основного тексту оригінальної публікації – до 50 000 знаків (від 3 тис. до 8 тис. слів).

8.3.3. Для публікації здобувача освіти під час навчальної практики доцільно орієнтуватися не на максимальний обсяг, а на достатність матеріалу для повноцінного розкриття дослідницької проблеми.

8.4. Таблиці та рисунки.

8.4.1. Таблиці та рисунки використовуються лише тоді, коли вони сприяють розкриттю результатів дослідження.

8.4.2. Кожна таблиця або рисунок повинні мати порядковий номер і назву / підпис та бути згадані в основному тексті.

8.4.3. Відповідно до вимог видання, для оригінальної дослідницької статті допускається загалом до 6 таблиць і рисунків; вони розміщуються безпосередньо в тексті в тому місці, де на них є посилання.

8.5. Наукові покликання та список джерел.

8.5.1. Усі запозичені положення, твердження, дані та цитати повинні мати відповідні покликання на джерела.

8.5.2. Здобувач освіти повинен забезпечити відповідність між покликаннями в тексті та списком використаних джерел.

8.5.3. Бібліографічний список формується відповідно до чинних вимог видання.

8.5.4. Перевага має надаватися сучасним науковим джерелам, фаховим виданням, офіційним документам та іншим авторитетним джерелам.

8.5.5. Не допускається механічне накопичення джерел без їх фактичного використання у тексті.

8.6. Академічна доброчесність.

8.6.1. Підготовка публікації здійснюється з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

8.6.2. Здобувач освіти несе персональну відповідальність за самостійність дослідження, достовірність представлених результатів, правильність наукових покликань та належне оформлення використаних джерел.

8.6.3. Основні вимоги щодо запобігання академічному плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації результатів, неправомірному використанню матеріалів інших авторів та іншим порушенням академічної доброчесності визначено в Розділі 14 цих методичних рекомендацій.

8.7. Подання публікації.

8.7.1. Після завершення роботи над публікацією здобувач освіти здійснює її фінальну перевірку та погоджує готовий текст із керівником практики.

8.7.2. До подання публікації здобувач повинен перевірити:

- відповідність теми змісту публікації;
- відповідність структури вимогам видання;
- наявність усіх структурних елементів;
- відповідність анотації змісту дослідження;
- наявність ключових слів;
- правильність покликань;
- відповідність списку джерел;
- наявність DOI та/або URL там, де це передбачено вимогами;
- правильність оформлення таблиць і рисунків;
- дотримання вимог академічної доброчесності;
- відсутність персональних даних автора у версії для рецензування.

8.7.3. Для подання публікації до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або до журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління» здобувач освіти формує дві версії рукопису: версію з інформацією про автора та версію без інформації про автора для подвійного анонімного рецензування.

8.7.4. Подання здійснюється через електронну систему видання відповідно до чинної процедури подання. Система передбачає внесення метаданих, завантаження файлу публікації та додаткових файлів, перевірку матеріалів і підтвердження подання.

8.7.5. Для цілей навчальної практики підтвердженням виконання цього етапу є документально підтверджений факт подання публікації до видання.

8.7.6. Рішення редакції щодо рецензування, доопрацювання, прийняття або відхилення публікації не є результатом, який може бути гарантований здобувачем освіти, і не може ототожнюватися з фактом проходження практики.

9. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ У ВИГЛЯДІ ТЕЗ

9.1. Тези оформлюються у вигляді рукопису без додатків (обсяг – до 4-х сторінок включно) набраних у текстовому редакторі MS Word, шрифт – Times New Roman, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5; всі поля – 20 мм, абзацний відступ 1,25 см за структурою:

- ім'я та прізвище автора, курс та освітня програма, місце навчання (українською та англійською мовами);
- ORCID ID автора (за наявності);
- ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи наукового керівника (українською мовою);
- назва тез великими літерами посередині (українською та англійською мовами);
- резюме англійською мовою (обсягом 100 слів), ключові слова англійською мовою (keywords): 3–5;
- основний текст;
- список використаних джерел, оформлений згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги».

9.2. Зразок оформлення тез представлено у ДОДАТКУ А.

9.3. Орієнтовні формулювання завдань дослідження.

Залежно від обраної тематики здобувачеві освіти можуть бути запропоновані такі типи дослідницьких завдань:

- проаналізувати сучасні підходи до забезпечення національної безпеки;
- дослідити вплив певного ризику або загрози на стан національної безпеки;

• визначити особливості державного управління у конкретній сфері забезпечення національної безпеки;

• дослідити механізм або інструмент урядування у сфері національної безпеки;

• проаналізувати інституційне забезпечення певного напряму національної безпеки;

• дослідити сучасні підходи до управління безпековими ризиками;

• визначити проблеми міжвідомчої взаємодії у сфері національної безпеки;

• дослідити інформаційні, технологічні, економічні, політичні, інституційні або інші чинники, що впливають на національну безпеку;

• здійснити порівняльний аналіз відповідних підходів України та інших держав;

• розробити пропозиції щодо вдосконалення окремого механізму урядування у сфері національної безпеки.

10. ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Під час проходження навчальної практики здобувач освіти зобов'язаний:

1. Своєчасно пройти необхідний інструктаж.
2. Ознайомитися з програмою практики та вимогами до звітної документації.
3. Дотримуватися встановленого порядку проходження практики.
4. Виконувати завдання відповідно до календарного плану.
5. Систематично консультуватися з керівником практики.
6. Самостійно та відповідально виконувати завдання.
7. Здійснювати пошук та критичне опрацювання наукових, нормативно-правових і аналітичних джерел.
8. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
9. Забезпечувати достовірність використаних даних та коректність наукових покликань.
10. Не допускати плагіату, фабрикації та фальсифікації результатів дослідження.
11. Своєчасно подавати керівникові проміжні результати роботи.

12. Підготувати публікацію відповідно до встановлених вимог.

13. Погодити завершений рукопис із керівником практики.

14. Подати публікацію до визначеного наукового видання (оргкомітету наукового-комунікативного заходу).

15. Підготувати та подати звітну документацію у встановлені строки.

16. Пройти підсумковий контроль за результатами навчальної практики.

Здобувач освіти несе відповідальність за якість та достовірність представлених результатів та належне оформлення звітної документації.

11. ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Керівник навчальної практики:

1. Забезпечує організаційне та методичне керівництво практикою.

2. Ознайомлює здобувачів освіти з метою, завданнями та змістом практики.

3. Надає консультації щодо вибору напряму дослідження та формулювання теми публікації.

4. Визначає графік консультацій та проміжного контролю.

5. Надає методичні рекомендації щодо пошуку й опрацювання наукових джерел.

6. Консультує щодо вибору методів дослідження.

7. Здійснює контроль за виконанням здобувачами освіти програми практики.

8. Надає рекомендації щодо структури, змісту та рівня публікації.

9. Перевіряє відповідність підготовлених матеріалів вимогам академічної доброчесності.

10. Контролює дотримання здобувачами освіти встановлених строків виконання завдань.

11. Приймає та перевіряє звітну документацію.

12. Оцінює результати проходження практики.

13. Бере участь у проведенні підсумкового контролю.

14. За необхідності надає рекомендації щодо подальшого доопрацювання публікації.

Керівник практики не замінює самостійну роботу здобувача освіти, а забезпечує її методичний супровід, консультування та контроль результатів.

12. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

12.1. Загальні положення.

За результатами проходження навчальної практики здобувач освіти подає комплект звітної документації, який підтверджує виконання програми практики.

Звітна документація повинна відображати не лише факт виконання окремих завдань, а й результати дослідницької роботи.

12.2. До складу звітної документації рекомендується включити:

1) календарний план виконання завдань;
2) звіт про проходження навчальної практики;
3) підготовлену публікацію;
4) підтвердження подання публікації до видання (оргкомітету науково-комунікативного заходу);
5) щоденник практики – якщо його ведення передбачено встановленою формою документів Інституту;
6) інші документи, передбачені програмою практики або рішенням Інституту.

12.3. Звіт про проходження практики.

Звіт повинен містити:

- титульний аркуш;
- відомості про місце, строки та обсяг практики;
- мету і завдання практики;
- опис основних етапів дослідницької роботи;
- характеристику опрацьованої джерельної бази;
- використані методи дослідження;
- основні результати проведеного дослідження;
- інформацію про підготовку публікації;
- інформацію про подання публікації до видання;
- висновки за результатами проходження практики;
- додатки за необхідності.

12.4. Підтвердження подання публікації.

Підтвердженням виконання основного результативного завдання практики може бути:

- повідомлення електронної системи видання (оргкомітету) про успішне подання рукопису;
- електронне підтвердження від редакції (оргкомітету);
- інший документ або електронний запис, який дає можливість встановити факт подання публікації.

Факт подання публікації не означає її автоматичного прийняття до друку. Рішення щодо подальшого розгляду та рецензування належить до компетенції редакції наукового видання (оргкомітету).

12.5. Вимоги до звітної документації.

Звітна документація повинна:

- бути виконана українською мовою;
- містити достовірні відомості;
- мати логічну та послідовну структуру;
- бути належним чином оформлена;
- містити коректні наукові покликання;
- відповідати принципам академічної доброчесності;
- бути подана у встановлені строки.

12.6. Подання звітної документації.

Здобувач освіти подає звітну документацію керівникові практики у визначений графіком строк.

У разі виявлення недоліків керівник має право повернути матеріали здобувачеві для доопрацювання із зазначенням конкретних зауважень.

Після усунення недоліків здобувач освіти повторно подає матеріали для перевірки.

12.7. Завершення практики.

Завершальний етап навчальної практики передбачає завершення дослідницької роботи, підготовку та подання публікації, оформлення звітної документації та підготовку до підсумкового контролю.

Перед поданням матеріалів керівникові практики здобувач освіти здійснює їх фінальну перевірку та, за необхідності, доопрацьовує відповідно до отриманих зауважень.

Після завершення зазначених процедур матеріали практики подаються у встановленому порядку для підсумкового оцінювання.

13. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

13.1. Загальні положення.

13.1.1. Підсумкове оцінювання результатів навчальної практики здійснюється відповідно до встановленої в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка системи оцінювання результатів навчання та з урахуванням специфіки навчальної практики за освітньою програмою «Урядування у сфері національної безпеки». Форма контролю – **диференційований залік**.

13.1.2. Оцінювання має комплексний характер і передбачає визначення рівня виконання здобувачем програми практики, якості дослідницької роботи, підготовленої публікації, звітної документації та результатів підсумкового контролю.

13.1.3. Максимальна кількість балів за результатами навчальної практики становить **100 балів**.

13.1.4. Підсумкова оцінка формується за результатами виконання всіх передбачених програмою практики завдань і не залежить від рішення редакції (оргкомітету) щодо прийняття, рецензування чи опублікування поданої публікації.

13.2. Критерії та розподіл балів:

№	Вид роботи / результат	Максимальна кількість балів
1	Якість дослідницької роботи	30
2	Підготовка публікації	35
3	Оформлення та відповідність публікації вимогам наукового видання (оргкомітету)	10
4	Звіт про проходження навчальної практики та інша звітна документація	10
5	Подання публікації до визначеного наукового видання (науково-комунікативного заходу)	5
6	Підсумковий контроль / захист результатів практики	10
Разом		**100**

13.3. Оцінювання дослідницької роботи.

Максимальна кількість – 30 балів.

Оцінюються:

- обґрунтованість вибору дослідницької проблеми;
- актуальність теми;
- якість пошуку та відбору джерел;
- критичність аналізу наукових праць;
- коректність визначення мети і завдань;
- обґрунтованість вибору методів;
- логіка проведення дослідження;
- здатність систематизувати та узагальнювати отриману інформацію;
- самостійність сформульованих результатів;
- обґрунтованість висновків.

13.4. Оцінювання публікації.

Максимальна кількість – 35 балів.

Оцінюються:

- відповідність теми профілю спеціальності та освітньої програми;
- чіткість сформульованої досліджуваної проблеми;
- відповідність мети та завдань змісту дослідження;
- логічність структури;
- повнота розкриття теми;
- обґрунтованість результатів;
- самостійність авторських положень;
- взаємозв'язок результатів і висновків;
- якість викладу матеріалів дослідження;
- практичне та/або теоретичне значення результатів.

При оцінюванні враховується відповідність статті структурі, встановленій науковим виданням для оригінальних дослідницьких статей: **Вступ, Методи дослідження, Результати, Дискусія і висновки**. Для тез – відповідність вимогам оргкомітету науково-комунікативного заходу.

13.5. Оцінювання оформлення статті.

Максимальна кількість – 10 балів.

Оцінюються:

- відповідність технічним вимогам видання;
- правильність оформлення структурних елементів;
- відповідність вимогам до анотації та ключових слів;
- правильність оформлення таблиць і рисунків;

- коректність внутрішньотекстових покликань;
- відповідність Списку використаних джерел і References вимогам APA 7 для статті; Списку використаних джерел – ДСТУ 8306:2015 для тез;
- наявність та правильність оформлення англомовної частини матеріалів;
- підготовка необхідної версії рукопису публікації для рецензування.

Для журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або для журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління» українськомовна публікація передбачає два списки джерел – мовою оригіналу та References англійською мовою; покликання в тексті оформлюються за визначеним виданням форматом, а бібліографічні записи – за APA 7.

13.6. Оцінювання звітної документації.

Максимальна кількість – 10 балів.

Оцінюються:

- повнота звіту;
- відповідність звіту програмі практики;
- відображення виконаних етапів роботи;
- якість оформлення;
- своєчасність подання;
- наявність необхідних додатків і підтверджувальних матеріалів.

13.7. Оцінювання факту подання публікації.

Максимальна кількість – 5 балів.

П’ять балів нараховується за підтверджене подання публікації до визначеного наукового видання (оргкомітету науково-комунікативного заходу) відповідно до встановленої процедури.

У разі відсутності підтвердження подання бали за цей компонент не нараховуються.

Прийняття публікації до друку, позитивне рецензування або її фактичне оприлюднення не є обов’язковими умовами отримання балів за цей компонент, оскільки відповідне рішення належить до компетенції редакції (оргкомітету) та не залежить виключно від здобувача освіти.

13.8. Підсумковий контроль.

Максимальна кількість – 10 балів.

Підсумковий контроль проводиться у формі захисту результатів навчальної практики.

Під час захисту здобувач освіти:

1) коротко характеризує тему та проблему дослідження;
2) обґрунтовує актуальність обраної теми;
3) визначає мету і завдання;
4) характеризує використані методи;
5) представляє основні результати;
6) формулює основні висновки;
7) повідомляє про підготовку та подання матеріалів дослідження до друку;
8) відповідає на запитання керівника та/або комісії.

13.9. Орієнтовні критерії оцінювання підсумкового контролю.

Кількість балів	Характеристика
9–10	Здобувач освіти послідовно та аргументовано представляє результати дослідження, демонструє розуміння проблеми, методів і результатів, обґрунтовано відповідає на запитання
7–8	Здобувач освіти загалом правильно представляє результати, демонструє достатнє розуміння проведеного дослідження, допускаючи окремі неточності
5–6	Здобувач освіти представляє основні результати, однак має труднощі з обґрунтуванням окремих положень або відповідями на запитання
1–4	Результати представлені фрагментарно, здобувач освіти має істотні труднощі з поясненням мети, методів або результатів дослідження
0	Захист не відбувся або здобувач освіти не продемонстрував результатів виконання практики

13.10. Визначення підсумкової оцінки.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих здобувачем освіти за всіма складовими оцінювання.

Загальна кількість балів	Національна оцінка
90–100	Відмінно
82–89	Добре
75–81	Добре
69–74	Задовільно
60–68	Задовільно
35–59	Незадовільно з можливістю повторного проходження практики / виконання визначених завдань
1–34	Незадовільно

Оцінка за шкалою ЄКТС визначається відповідно до чинної системи оцінювання Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

13.11. Умови успішного завершення навчальної практики.

Навчальна практика вважається успішно завершеною за умови:

- виконання програми практики;
- підготовки матеріалів дослідження до оприлюднення;
- подання публікації до визначеного наукового видання або оргкомітету науково-комунікативного заходу;
- подання необхідної звітної документації;
- проходження підсумкового контролю;
- отримання здобувачем освіти не менше **60 балів** за результатами підсумкового оцінювання.

У разі невиконання окремих обов'язкових елементів програми практики здобувачеві освіти можуть бути визначені додаткові завдання та строк для їх виконання відповідно до встановленого порядку.

13.12. Принципи оцінювання.

Оцінювання результатів навчальної практики здійснюється на принципах:

- об'єктивності;
- прозорості;
- системності;
- послідовності;
- відповідності результатів оцінювання програмним результатам навчання;
- урахування індивідуального внеску здобувача;
- академічної доброчесності.

14. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

14.1. Академічна доброчесність.

Під час проходження практики здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності та самостійно виконувати дослідне завдання.

У процесі підготовки публікації не допускаються:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація та фальсифікація результатів дослідження;
- привласнення ідей, положень, даних або результатів інших авторів без належного посилання;
- некоректне цитування;
- використання джерел, зміст яких здобувач освіти фактично не опрацював;
- подання результатів, отриманих іншою особою, як власних.

Усі використані наукові, нормативні, статистичні, аналітичні й інші матеріали мають бути належним чином ідентифіковані та відображені в тексті публікації і списку використаних джерел.

Здобувач освіти несе персональну відповідальність за достовірність представлених результатів, правильність цитування та відповідність поданого матеріалу принципам академічної доброчесності.

14.2. Інформаційна безпека.

Під час проведення дослідження здобувач освіти повинен дотримуватися вимог щодо роботи з інформацією, визначених законодавством України, нормативними документами Університету та правилами відповідної бази практики.

Не допускається:

- розголошення інформації з обмеженим доступом;
- копіювання або поширення службових матеріалів без відповідного дозволу;
- використання у відкритій публікації даних, поширення яких обмежене;
- ідентифікація осіб або установ за даними, які не підлягають публічному розголошенню;
- передавання робочих матеріалів третім особам без дозволу.

Якщо тема дослідження передбачає використання інформації, пов'язаної з національною безпекою, здобувач освіти повинен використовувати насамперед відкриті та офіційно оприлюднені джерела.

14.3. Безпека під час проходження практики.

До початку практики здобувач освіти проходить відповідний інструктаж щодо порядку проходження практики та вимог безпеки. Дотримання правил охорони праці та безпеки є обов'язковою умовою проходження практики.

Положення Інституту передбачає проведення відповідного інструктажу та обов'язок здобувача освіти дотримуватися правил охорони праці й техніки безпеки.

15. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Під час виконання дослідження здобувач освіти формує джерельну базу відповідно до теми дослідження.

До основних груп джерел належать:

1. **Нормативно-правові джерела** – закони України, укази, постанови Кабінету Міністрів України, нормативні акти інших державних органів.
2. **Стратегічні документи** – стратегії, концепції, доктрини, державні програми та інші документи стратегічного планування.
3. **Наукові джерела** – монографії, наукові статті, дисертації, матеріали наукових конференцій.
4. **Міжнародні джерела** – документи міжнародних організацій, міжнародні договори, звіти та аналітичні матеріали міжнародних інституцій.
5. **Офіційні статистичні джерела** – дані державних органів статистики, державних реєстрів та офіційних інформаційних ресурсів.
6. **Аналітичні матеріали** – дослідження наукових установ, аналітичних центрів й інших авторитетних інституцій.
7. **Електронні інформаційні ресурси** – офіційні вебсайти органів державної влади, міжнародних організацій, наукових установ та інших установ, що є релевантними для теми дослідження.

Під час добору наукових джерел здобувач освіти повинен надавати перевагу сучасним публікаціям, які безпосередньо стосуються проблеми

дослідження, а також використовувати праці українських і зарубіжних дослідників.

Особливу увагу слід приділяти джерелам, що містять результати сучасних досліджень, емпіричні дані, методологічні підходи та наукові дискусії з відповідної проблематики.

Будь-які джерела походженням з країни-окупанта та білорусі при підготовці публікації не використовуються.

15.1. Основні інформаційні ресурси для пошуку джерел.

Для виконання практики рекомендується використовувати:

- офіційні вебресурси органів державної влади України;
- Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського;
- електронний каталог та репозитарії Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Google Scholar;
- Scopus;
- Web of Science;
- DOAJ;
- Crossref;
- офіційні інформаційні ресурси міжнародних організацій;
- наукові електронні бібліотеки та репозитарії.

Пошук джерел має здійснюватися за ключовими словами, поняттями та їхніми англомовними відповідниками, пов’язаними з темою індивідуального дослідження.

16. ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

16.1. Основним результатом практики є завершене індивідуальне дослідження, представлене у формі статті (тез).

Стаття (тези) має відображати результати самостійної роботи здобувача освіти та відповідати тематиці національної безпеки, державного управління, публічного врядування або суміжної проблематики відповідно до освітньої програми.

Логіку проходження навчальної практики та підготовки результатів представлено на Рисунку 1 (Додаток Ж).

16.2. Результати практики можуть бути використані здобувачем освіти для подальшої наукової та освітньої діяльності, зокрема:

- поглиблення дослідження визначеної проблеми;
- підготовки наступних публікацій; участі у Всеукраїнських чи міжнародних науково-комунікативних заходах;
- виконання курсових, кваліфікаційних (бакалаврських) роботах й інших індивідуальних навчальних робіт;
- формування дослідницького портфоліо.

ДОДАТОК А

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ

Володимир Остапко, здобувач освіти 2 курсу ОПП «Урядування у сфері національної безпеки» Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Volodymyr Ostapko, Second-year student of the educational-professional program "Governance in the Sphere of National Security" of the Educational and Scientific, Institute of Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko National University of Kyiv

ORCID ID https://orcid.org/0000-0003-2651-1375

Науковий керівник: **Микола Федорук**, д. держ. упр., професор, професор кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: ЕФЕКТИВНІ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ
PUBLIC ADMINISTRATION AND NATIONAL SECURITY: EFFECTIVE MODELS OF INTERACTION AMIDST WAR AND POST-WAR RECONSTRUCTION

Текст резюме англійською мовою (обсягом 100 слів).

Keywords: 3–5 слів.

Текст текст текст текст [1, с. 32].

Список використаних джерел

1. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього : монографія / авт. кол. Л. Г. Комаха, І. В. Алєксєєнко, В. А. Гошовська та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Комахи, І. В. Алєксєєнко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2022. 976 с.

2. Федорчук М. О. Економічний вимір національної безпеки. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека.* 2024. № 1. С. 25–38. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.5.4.1.2

ДОДАТОК Б

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№	Етап роботи	Зміст роботи	Кіль-кість годин	Термін вико-нання	Від-мітка
1	Організаційний	Ознайомлення з програмою, вимогами та порядком проходження практики	6		
2	Визначення проблеми	Вибір теми, обґрунтування актуальності, визначення проблеми	10		
3	Опрацювання джерел	Пошук, відбір, систематизація та критичний аналіз джерел	24		
4	Планування дослідження	Визначення мети, завдань, об’єкта, предмета та методів	12		
5	Проведення дослідження	Аналіз матеріалів, систематизація інформації, отримання результатів	30		
6	Підготовка статті	Написання та структуризація статті (тез)	22		
7	Редагування	Перевірка змісту, цитування, оформлення та відповідності вимогам журналу (оргкомітету)	8		
8	Завершення практики	Подання статті (тез), підготовка звіту та захист результатів	8		
	Разом		**120**		

Здобувач освіти _____ /_____/

Керівник практики _____ /_____/

ДОДАТОК В

РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Звіт про проходження навчальної практики рекомендується структурувати у такій послідовності:

1. Титульний аркуш

Зазначаються:

- назва Університету;
- назва Інституту;
- назва практики;
- прізвище, ім'я, по батькові здобувача освіти;
- група;
- спеціальність;
- освітня програма;
- курс;
- семестр;
- керівник практики;
- місто та рік.

2. Вступ

У вступі зазначаються:

- мета практики;
- основні завдання;
- тема індивідуального дослідження;
- актуальність обраної проблеми;
- визначена проблема;
- джерельна база;
- методи дослідження;
- етапи проведення дослідження;
- основні результати.

3. Результати дослідної роботи

Подаються основні результати дослідження, сформульовані положення та висновки.

4. Підготовка публікації

Зазначаються:

- назва;
- наукова проблема;

- структура;
- основні результати;
- відповідність вимогам журналу (оргкомітету науково-комунікативного заходу).

5. Подання публікації

Зазначаються дата та спосіб подання публікації, а також додається підтвердження її подання.

6. Висновки

Формулюються підсумкові результати проходження практики та набуті дослідницькі вміння.

7. Додатки

До звіту можуть додаватися:

- календарний план;
- стаття (тези);
- підтвердження її подання публікації;
- інші матеріали, що підтверджують виконання програми практики.

ДОДАТОК Г

ВИМОГИ ДО СТАТТІ

Стаття, що є основним результатом практики, повинна бути підготовлена відповідно до актуальних вимог журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека» або журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління».

Перед поданням статті здобувач освіти повинен перевірити:

1) відповідність теми та назви змісту проведеного дослідження;
2) наявність УДК, відомостей про автора та ORCID ID;
3) відповідність анотації та ключових слів вимогам видання;
4) наявність структурних компонентів оригінального дослідження відповідно до IMRAD;
5) чіткість сформульованої наукової проблеми, мети та завдань;
6) відповідність методів предмету та завданням дослідження;
7) обґрунтованість і самостійність отриманих результатів;
8) відповідність висновків меті та завданням дослідження;
9) правильність покликань та бібліографічного опису;
10) відповідність списку використаних джерел і References вимогам видання;
11) правильність оформлення таблиць, рисунків та інших елементів рукопису;
12) дотримання принципів академічної доброчесності;
13) відповідність рукопису актуальним технічним вимогам обраного наукового видання.

Актуальні вимоги журналу необхідно перевіряти безпосередньо перед поданням рукопису, оскільки вони можуть змінюватися.

ДОДАТОК Д

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОДАННЯ ПУБЛІКАЦІЇ

Здобувач освіти: _____
Тема статті (тез): _____
Назва журналу (науково-комунікативного заходу): _____
Дата подання: «__» _____ 202__ р.
Спосіб подання:

☐ електронна система журналу

☐ електронна пошта оргкомітету

Підтвердження подання додається: ☐ так ☐ ні
Посилання / номер рукопису / інший ідентифікатор: _____

Здобувач освіти _____ /_____/

Керівник практики _____ /_____/

ДОДАТОК Е

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Критерій	Мінімум	Максимум	Оцінювання науковим керівником
Якість дослідної роботи	17	30	
Підготовка статті	22	35	
Відповідність статті вимогам журналу	7	10	
Звітність за практику	7	10	
Підтверджене подання статті	0	5	
Захист результатів практики	7	10	
Разом	**60**	**100**	

Керівник практики _____ /_____/

Загальні характеристики результату

90–100 балів – відмінно. Дослідження має чітку логіку, належну джерельну базу, обґрунтовані результати та висновки; публікація відповідає основним вимогам; звітність оформлена належним чином; здобувач освіти демонструє впевнене розуміння результатів власного дослідження.

75–89 балів – добре. Дослідження має логічну структуру та належні результати, однак наявні окремі недоліки у глибині аналізу, аргументації, оформленні або представленні результатів.

60–74 бали – задовільно. Основні вимоги до проходження навчальної практики виконано, однак дослідження має помітні недоліки у формулюванні проблеми, аналізі джерел, методах, результатах, висновках або оформленні публікації.

0–59 балів – незадовільно. Основні завдання навчальної практики не виконано або виконано неналежним чином; відсутні необхідні результати, публікація, звітність чи підтвердження виконання ключових етапів практики.

ДОДАТОК Ж

ЛОГІКА ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ТА ПІДГОТОВКИ РЕЗУЛЬТАТІВ

Рисунок 1. Начальна практика як дослідницький цикл: від визначення проблеми до представлених результатів

Навчально-методичне видання

Укладачі:
КЛИМЕНКО Наталія Григорівна
БОНДАР Володимир Тимофійович

ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Методичні рекомендації
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Урядування у сфері національної безпеки»
за спеціальністю К3 «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
денної та заочної форми навчання

Технічне редагування *О. Гринюк*
Дизайн обкладинки *В. Савельєва*
Верстання *О. Данильченко*

Підписано до друку 23.10.2026. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 2,56. Тираж 100. Замовлення № 1026-92.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44
Телефон: +38 (050) 658 08 23
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.